



Examen VSBO TKL

2018

tijdvak 1
maandag 14 mei
07.30 - 10.00 uur

Zorg en Welzijn Intrasectoraal CSE

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Noteer alle antwoorden in dit opgavenboekje.

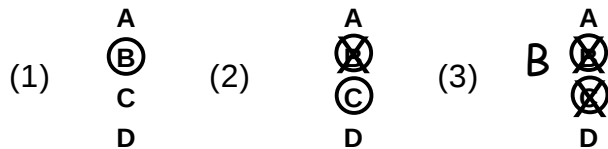
Dit examen bestaat uit 45 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 75 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Meerkeuzevragen

- Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.



Een keer in het jaar komt de hele familie Pieters bij elkaar. Rignald, de oudste zoon, stelt altijd zijn huis open voor al het bezoek. Alle kinderen en kleinkinderen zullen aanwezig zijn. Ze zien elkaar niet allemaal even vaak. Zo komen ook familieleden uit Nederland en Canada om deze dag samen te vieren met de rest van de familie.

Vera, een van de kleinkinderen, besluit activiteiten te organiseren voor zowel de jeugd als de volwassenen en senioren. Zij neemt hiervoor een paar dagen vakantie.

- 3p 1 Tijdens de familiedag wordt er rekening gehouden met waarden en normen van aangetrouwde familieleden die een andere culturele achtergrond hebben.

→ Welke waarden horen bij welke normen?

Schrijf in de tabel achter elke norm de juiste waarde. Kies uit:

beleefdheid – christelijk geloof – islamitisch geloof – betrouwbaarheid – zuinigheid – eerlijkheid

Norm	Waarde
Geen kerstham en zult eten.	
Geen los slingerende guldens in eigen zak stoppen.	
Onbekende ouderen met “u” aanspreken.	
Lichten uit als er niemand in de ruimte is.	
In het bijzijn van kinderen <u>niet</u> vloeken.	
Op tijd zijn voor de afspraak bij de oogarts.	

- 2p **2** Rignald heeft verschillende soorten containers voor afvalverwerking geplaatst bij de seniorenwoningen. Hij controleert ook geregeld de riolering op en achter het landgoed.
→ Geef twee redenen om op geregelde tijden de riolering te controleren.
- 1
- 2
- 1p **3** Het afval dat wekelijks aan huis opgehaald wordt, wordt vaak in vuilniszakken of in vuilcontainers aan de straat gezet. Dit huisvuil bevat nog vaak afval dat beter gescheiden had kunnen worden. De meest gebruikte vormen van verwerking van het huisvuil zijn: recyclen, verbranding en storten op de vuilnisbelt.
Welk soort afval kan zowel worden gerecycled als verbrand?
- A** glas
B oud ijzer
C papier en karton
D plastic
- 2p **4** Op het landgoed van Rignald Pieters is een flink stuk gereserveerd voor landbouw.
Hij verzamelt om de dag afval bij verschillende huishoudens in de buurt van het landhuis.
→ Welke drie soorten afval kan Rignald gebruiken voor de landbouw?
- 1
- 2
- 3
- 2p **5** De leefomstandigheden zijn van invloed op de gezondheid.
→ Omcirkel de letters van de twee juiste zinnen waaruit dat blijkt.
- a Als je in een appartement woont, word je minder snel ziek.
b Als je griepig bent en je gaat toch naar buiten, word je zieker.
c Goed wassen van groenten verkleint de kans dat je ziek wordt.
d Geen groenten eten heeft een negatieve invloed op je weerstand.



Gezonde Leefstijl

- 1p **6** Als iemand ziek is, is eten vaak niet het eerste waar de persoon aan denkt.
→ Noem een situatie die invloed heeft op de eetlust van een zieke.

.....

.....

- 2p **7** Een paar dagen wat minder energie uit de voeding, daar kan het lichaam nog wel tegen, maar zeker als iemand langdurig ziek is, is het van groot belang om te zorgen dat je voldoende voedingsstoffen binnenkrijgt.
→ Geef vier voedingstips aan iemand die langdurig ziek is om deze een beetje op weg te helpen.

1
.....

2
.....

3
.....

4
.....

- 2p **8** Chronisch ziek zijn kan gevolgen hebben voor het dagelijks leven van de zieke en van zijn familie. De gevolgen kunnen liggen op lichamelijk, psychisch, sociaal en maatschappelijk vlak.
→ Geef een voorbeeld van voorkomende problemen op psychisch en maatschappelijk vlak.

Psychisch vlak:
.....

Maatschappelijk vlak:
.....

- 1p 9 Vera heeft twee deeltijdbanen. Zij werkt in de ochtenduren als praktijkverpleegkundige in een gezondheidscentrum. Sinds kort heeft ze een stagiaire. De stagiaire volgt de opleiding VSBO-TKL. De stagiaire wil later ook in de zorg.
Welke opleiding zal na VSBO-TKL geschikt zijn voor de stagiaire?
- A Hbo-V niveau 5
 - B Helpende Zorg niveau 2
 - C Mbo-IG niveau 3
 - D Mbo-V niveau 4
- 1p 10 In de middaguren werkt Vera als hulpverlener bij de GGZ.
→ Geef twee voorbeelden van werkzaamheden van een hulpverlener bij de GGZ.
- 1
- 2

- 3p 11 Als hulpverlener bij de GGZ werkt Vera zeer professioneel.
→ Kruis in onderstaande tabel aan bij elke beschreven situatie of het wel of niet om professioneel werken gaat.

Situatie	Wel	Niet
Respecteert de privacy van de cliënten.		
Zegt niets tegen de cliënten ook al komen ze te laat.		
Bespreekt op verzoek van de cliënt de situatie met familieleden.		
Ontvangt de cliënten in een schone en opgeruimde spreekkamer.		
Laat de cliënten in de wachtkamer wachten om koffie te halen.		

- 2p 12 Corine, een jonger nichtje van Vera, kiest ook voor een beroep in de gezondheidszorg na de TKL Z&W. Zij weet nog niet wat ze wil.
→ Geef in onderstaande tabel aan welke beroepsopleidingen Corine kan kiezen met haar vooropleiding TKL Z&W. Doe dit met een kruisje.

Opleidingen in de gezondheidszorg	Opleiding sluit aan bij TKL Z&W	
	Wel	Niet
instrumentenmaker		
psychiatrisch verpleegkundige		
tandartsassistent		
verzorgende IG		

- 1p 13 Werken in de verslavingszorg lijkt Corine ook wat. Verslavingszorg speelt een noodzakelijke rol in de samenleving, nu meer dan vroeger. Onder welk vakgebied valt het werk van de medewerker verslavingszorg?
- A agogisch werk
 - B dienstverlening
 - C verpleegkundige zorg
 - D zorg en technologie
- 2p 14 → Geef drie voorbeelden van groepen jongeren die hulpverlening van de GGZ nodig hebben.
- 1
- 2
- 3
- 1p 15 Corine was stagiaire bij de Stichting Thuiszorg. Zij hielp samen met haar stagebegeleider de 85-jarige mevrouw Dorin. Mevrouw Dorin is sinds kort verhuisd naar een verzorgingshuis. Wat voor type voorziening is een verzorgingshuis?
- A ambulante voorziening
 - B extramurale voorziening
 - C intramurale voorziening
 - D semimurale voorziening
- 1p 16 De vrijwilliger van het buurtcentrum haalt boodschappen voor mevrouw Dorin. Welke type zorg is dit?
- A basiszorg
 - B mantelzorg
 - C professionele zorg
 - D zelfzorg
- 1p 17 Corine bezoekt mevrouw Dorin zoveel mogelijk in het verzorgingshuis. Vooral nu mevrouw Dorin zich eenzaam voelt.
- Noem een symptoom van vereenzaming bij ouderen.
-

- 1p **18** Opa Pieters helpt mee in de groentetuin. Hij werkte voordat hij met pensioen ging bij de Arbodienst. Hij kent de Arbowet door en door. Welke afspraak wordt in de Arbowet geregeld?
- A de gezondheid van de werknemers
 - B de hoogte van het loon van werknemers
 - C het aantal vakantie- en feestdagen
 - D het verkeer in en om de werkplek
- 2p **19** Vera komt met het plan om oma ook na de familiedag in beweging te houden. Zij bespreekt de mogelijkheden voor bewegingsactiviteiten voor oma.
→ Geef twee voorbeelden van bewegingsactiviteiten voor oma, ook voor na de familiedag.

1

2



- 1p **20** In beweging blijven is voor jong en oud erg belangrijk.
→ Schrijf twee redenen op waarom in beweging blijven voor iedereen belangrijk is.

1

2

- 2p 21 Sinds enige jaren is de leeftijd waarbij iemand met pensioen gaat veranderd van 60 jaar naar 65 jaar. De jongste zus van oma Pieters is blij dat ze nog langer kan blijven werken.
→ Geef twee oorzaken die hebben geleid tot het verhogen van de pensioenleeftijd.

1

2

- 1p 22 De vader van opa Pieters heeft het landhuis aan zijn kleinkinderen geschonken. Rignald heeft op een hoog gelegen stuk van het terrein vijf seniorenwoningen gebouwd.
Wat is een kenmerk van een seniorenwoning?
- A Een seniorenwoning is speciaal voor een ouder echtpaar of alleenstaande oudere.
 - B Een seniorenwoning is speciaal voor behuizing van minstens 4 personen.
 - C Een seniorenwoning is speciaal om familieleden bij elkaar te houden.

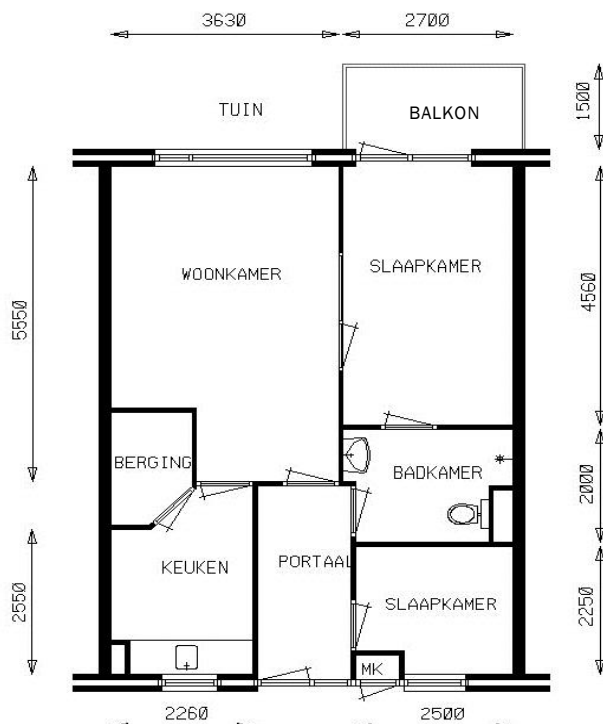
- 2p 23 → Kruis in onderstaande tabel aan bij elke bewering of deze waar of niet waar is.

Bewering	Waar	Niet waar
Iedere 65-plusser heeft recht op een AOW-uitkering.		
In een verzorgingshuis kunnen tijdelijk ook revaliderende personen wonen.		
Jeugddiabetes noem je ook wel diabetes type II.		
Individuele zorg is voor ouderen.		

- 2p 24 Hieronder staan drie woonvormen voor ouderen:
- a aanleunwoning
 - b seniorenwoning
 - c verpleeghuis
- Hieronder staan drie omschrijvingen van bewoners:
- 1 Bewoners zijn 55-plussers en niet hulpbehoevend.
 - 2 Bewoners zijn rolstoelgebonden en ADL-behoevend.
 - 3 Bewoners zijn deels hulpbehoevend.
- Maak de juiste combinaties van de woonvormen en de omschrijvingen.
Noteer alleen de combinaties van cijfers en letters.

letter	cijfer
a	
b	
c	

- 3p 25 Seniorenwoningen zijn aangepast aan de leef- en woonbehoeften van ouderen. Valpreventie en veiligheid in en om het huis zijn zeer belangrijk. Bestudeer de plattegrond hieronder.



→ Geef bij iedere hieronder genoemde kamer met een voorbeeld aan hoe je de ruimte veilig kan maken voor een oudere.

Woonkamer:

Slaapkamer:

Badkamer:

- 1p 26 Rignald heeft aan alles gedacht. Hij besteedt aandacht aan bijna alle aspecten die te maken hebben met ouder worden. Zo ook aan het gebruik van het alarmsysteem met de persoonlijke paniekknop, een domotica toepassing.



→ Geef nog twee voorbeelden van domotica toepassing.

1

2



- 2p 27 Alan Pieters is huisarts van beroep. Hij heeft voor de carrièrejagers uit de familie een stressbal meegenomen. Vanuit zijn beroep krijgt hij nogal wat cliënten die lichamelijk en emotioneel gestrest zijn.

→ Noem drie lichamelijke klachten waarmee een gestrest persoon naar de huisarts gaat.

1

2

3

- 2p 28 De huisarts zal in eerste instantie proberen te achterhalen wat de oorzaken zijn van de stress.

→ Geef vier voorbeelden van situaties in de privésfeer die tot stress kunnen leiden.

1

2

3

4

- 2p 29 In sommige gevallen van stress doet meer ontspannen wonderen. Door te ontspannen, wordt de stressreactie van het lichaam minder.

→ Noem vier manieren die goed kunnen helpen bij de behandeling van stress.

1

2

3

4

- 2p 30 Het beheer van de seniorenwoningen op het terrein van het landhuis is in handen van een administratiekantoor. Het kantoor zorgt ook voor schoonmaak en onderhoud van de woningen.
→ Noteer drie activiteiten die behoren tot de schoonmaak en het onderhoud van de seniorenwoningen.

1

2

3

- 1p 31 Voor elke ruimte of werkplek wordt gebruikgemaakt van doekjes van een bepaalde kleur. Hierdoor wordt hygiënisch werken mogelijk. Welke kleur doekjes worden in de keuken gebruikt?
A blauw
B geel
C groen

Opa's paspoort is verlopen. Hij moet naar de Burgerlijke Stand (Kranshi). Opa Pieters loopt met zijn rollator de drukke zaal binnen. De bewaker vraagt een jonge man om zijn stoel af te staan aan opa. Met tegenzin staat de jonge man op.

- 2p 32 Een rollator is een ADL-hulpmiddel.
→ Noteer drie andere ADL-hulpmiddelen die gebruikt kunnen worden in verband met mobiliteit.

1

2

3

- 2p 33 → Geef in onderstaande tabel bij elke beschrijving aan of het om fysiotherapie gaat of om ergotherapie. Doe dit met een kruisje.

Beschrijving	Fysiotherapie	Ergotherapie
De gehandicapte doet met de therapeut oefeningen om de beenspieren sterk te maken.		
Na een knieoperatie leert de patiënt opnieuw lopen onder leiding van de therapeut.		
De therapeut traint de gehandicapte om zelfstandig te eten.		
De therapeut traint de gehandicapte om met de rollator om te gaan.		

1p

34 De familie op het plaatje hiernaast is op weg naar hun vakantiebestemming. Ze hebben onderweg geluncht aan de picknicktafel.

→ Is er hier sprake van sociaal gedrag of asociaal gedrag door de ouders? Geef uitleg bij je antwoord.



.....

.....

.....



1p

35 Bekijk de afbeelding hierboven.

→ Wat voor negatief feestgedrag wordt hierin afgebeeld? Geef uitleg bij je antwoord.

.....

.....

- 1p 36 Dezelfde opleiding, dezelfde ervaring en toch doen mannen het beter in het bedrijfsleven dan vrouwen.



Lees de geschreven tekst en bekijk de afbeelding.

Deze afbeelding is een voorbeeld van

- A discriminatie.
- B egoïsme.
- C empathie.

- 2p 37 In onderstaande tabel staan kenmerken van profit- en non-profit-organisaties beschreven. Het type organisatie wordt herkend aan de kenmerken van de betrokken organisatie.
→ Kruis aan of er sprake is van een profit of een non-profitorganisatie.

Kenmerk organisatie	Profit-organisatie	Non-profit-organisatie
Carrière maken is belangrijk.		
Concurrentie komt weinig voor.		
De klant is koning, klanten zorgen voor winst.		
Machtsstructuren spelen een beperkte rol.		

- 2p 38 Het is moeilijk om precies te tellen, maar in totaal heeft bijna één op elke tien kinderen een handicap. Dat wil zeggen dat ze een beperking hebben waardoor ze sommige dingen niet zo goed kunnen als andere kinderen. Er zijn honderden verschillende soorten handicaps. Vaak worden die onderverdeeld in 'lichamelijke' en 'verstandelijke' handicaps.
→ Geef twee voorbeelden van een lichamelijke beperking bij een kind.

1

2



- 1p 39 YouTube is een vorm van digitale communicatie.
→ Geef nog twee manieren om gratis digitaal te communiceren met vrienden en familie.

1

2

- 1p 40 Wat is I-phone?
A een App Store
B een besturingssysteem
C een mobiele telefoon

Een beroepsbeoefenaar moet een verzorgd uiterlijk hebben.

- 2p 41 → Noteer twee voorbeelden van aspecten van lichamelijke verzorging die belangrijk zijn voor een persoon werkzaam in een afdelingskeuken van het ziekenhuis.

1

2

- 2p 42 → Noteer twee voorbeelden van aspecten waaraan de kleding voor een persoon werkzaam op de kinderafdeling van het ziekenhuis moet voldoen.

1

2

- 2p 43 → Noteer twee voorbeelden van aspecten waaraan het schoeisel van een persoon werkzaam als doktersassistent moet voldoen.

1

2

- 2p **44** Oefeningen kunnen de kans op vallen verkleinen en daardoor het kneuzen van een gewricht of botbreuken voorkomen.
Bekijk de drie plaatjes hieronder van oefeningen voor senioren.
→ Noteer onder elk plaatje welk lichaamsproces de afgebeelde oefening positief kan beïnvloeden.

Kies uit:

bloedsomloop, lichaamsbalans, spierversteviging



1 = 2 = 3 =

- 2p **45** Ouderen vallen vaker dan jongeren. Verschillende factoren veroorzaken dit vallen van ouderen. De factoren hebben meestal te maken met het lichamelijk ouder worden.
→ Geef twee niet zichtbare verouderingsprocessen die kunnen leiden tot het vallen van ouderen.

1

2